

המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית (האפרטהייד) באש"ף פועלת לקיום ועידה בינלאומית לקראת סוף 2023

27 באוגוסט 2023

עיקרים

- ◀ בחודשים האחרונים פועלת המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית (האפרטהייד) באש"ף, בראשות רמזי רבאח, חבר הוועד הפועל של אש"ף ובכיר החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין (ראו נספח), לארגון ועידה בינלאומית נגד "האפרטהייד הישראלי", הצפויה להתקיים בדרום אפריקה בסוף שנת 2023. מטרת הוועידה, על פי מארגניה, "בניית חזית עולמית נגד "האפרטהייד הישראלי", בהשתתפות ערבית ובינלאומית נרחבת, שתאמץ אסטרטגיית פעולה וחזון משותף לפעול במישורים השונים כדי לגנות ולהחרים את ממשלת ישראל ולדרוש ממנה דין וחשבון על "פשעיה" נגד הפלסטינים, אדמתם, זכויותיהם.
 - ◀ במסגרת ההכנות לוועידה, ערכו בכירי המחלקה באש"ף, במהלך יוני 2023, סבב ביקורים במספר מדינות אירופה במטרה לגבש חזית אוהדת במדינות אלה, ובו בזמן לקדם כינוס פורום אירופי עוד טרם כינוס הוועידה הבינלאומית. בעקבות סבב הביקורים הוחלט לקיים את הפורום האירופי ב-25 באוקטובר 2023 בבליגיה. לאחר הסבב באירופה נפגשו בכירי המחלקה באש"ף, במהלך יולי 2023, עם גורמי ממשל, גורמים פוליטיים ובכירים בתנועת ה-BDS בדרום אפריקה להכנות ותיאומים לקראת כינוס הוועידה.
 - ◀ זוהי הוועידה השנתית השנייה שמארגנת המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית (האפרטהייד) באש"ף לאחר שהראשונה נערכה, ביוזמת המחלקה, ב-11 בדצמבר 2022 באלבירה בשיתוף פעולה עם משרד המשפטים ברשות הפלסטינית,¹ ארגונים בלתי ממשלתיים (NGO'S), ארגון זכויות האדם ותנועת BDS. נראה כי הוועידה בדרום אפריקה וסבב הביקורים באירופה הוא מימוש ההמלצות של הוועידה הראשונה להקמת חזית עולמית מאוחדת נגד "האפרטהייד הישראלי" וגיבוש בריתות פלסטיניות, ערביות ובינלאומיות שיהוו בסיס לחזית זו.
 - ◀ פעילות המחלקה באש"ף עולה בקנה אחד עם מדיניות בכירי הרשות הפלסטינית והיא חלק מתכנית המאבק המדיני והדיפלומטי נגד ישראל עליו הכריז אבו מאזן בשנת 2023 אשר מצוין לא פעם, כי המשך המבוי הסתום בתהליך המדיני והקמתה של ממשלת ימין בישראל, לא הותירו לפלסטינים ברירה אלא להרחיב את המאבק הבינלאומי נגד ישראל.
 - ◀ לא אחת נשמעות טענות בקרב ההנהגה והציבור הפלסטיני, לפיהן נוקטת ישראל, ב"מדיניות אפרטהייד" כלפי האוכלוסייה הפלסטינית ביהודה ושומרון, ובכך הם משווים בעצם בין היחס של ישראל לפלסטינים ובין היחס
- ¹ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-18 בדצמבר 2022: ועידה פלסטינית, ראשונה מסוגה, להתנעת פעילות ל"מאבק באפרטהייד" ולהכפשת ישראל.

שהפגינו שלטונות דרום אפריקה כלפי האוכלוסייה הלא-לבנה בארצם. בשנים האחרונות שותפים לטענה גם חוקרים אקדמיים וארגוני זכויות אדם בינלאומיים דוגמת ארגון אמנסטי אינטרנשיונל, בצלם ו-Human Rights Watch אשר לא אחת פרסמו דו"חות בהם ציינו כי הצעדים שנוקטת ישראל כלפי הפלסטינים בשטחים הפלסטינים הינם צעדי אפרטהייד (ופא, 14 במרץ 2022). יצוין כי על פי אמנת רומא משנת 2002 מהווה אפרטהייד פשע בינלאומי.

◀ עבור הרשות הפלסטינית פעילות הכפשת שמה של ישראל בזירה הבינלאומית היא אחד ממרכיבי **אסטרטגיית "ההתנגדות העממית בדרכי שלום"**, והיא משמשת עבודה כלי במערכה המדינית, ההסברתית והמשפטית שהיא מנהלת נגד ישראל וכאמצעי להפעלת לחצים על ישראל, על מדינות העולם ועל מוסדות האו"ם. על רקע זה הוקמה המחלקה לפעילות בנושא האפרטהייד באש"ף הפועלת בזירה הבינלאומית.

◀ נראה שלא בכדי בחרו חברי המחלקה לקיים את הוועידה השנייה בדרום אפריקה, שכן לדרום אפריקה מקום נכבד בפעילות החרמת ישראל. זאת, מאחר שמקורו של קמפיין ה-BDS ומהלכי החרם נגד ישראל הוא בוועידת דרבן הראשונה (2001), שנערכה בחסות האו"ם וכן בשל העובדה שמפלגת השלטון בדרום אפריקה נוקטת לאורך כל השנים בקו אנטי ישראלי והיא אוהדת את הפלסטינים.

פירוט המידע

כללי

◀ בחודשים האחרונים מבצעת המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית (האפרטהייד) באש"ף, בראשות רמזי רבאח שורה של הכנות לקראת ועידה בינלאומית נגד ה"אפרטהייד" הישראלי שתתכנס בדרום אפריקה בסוף שנת 2023. במסגרת ההכנות לוועידה ערכה, במהלך יוני 2023, משלחת מהמחלקה, שכללה את רמזי רבאח ואת מאהר עאמר, מנכ"ל המחלקה, סבב ביקורים באירופה אשר כלל את גרמניה, בלגיה, הולנד וצרפת. במהלך הביקורים נפגשו חברי המשלחת עם גורמי ממשל, גורמים פוליטיים ודיפלומטיים, גורמי משפט בינלאומיים ופעילי BDS בכירים. מטרת הביקורים הייתה לגבש חזית מאבק עולמית נגד "האפרטהייד הישראלי", ולקדם כינוס פורום אירופי נגד האפרטהייד, כחלק מההכנות לכינוס הוועידה הבינלאומית.

◀ משלחת המחלקה רשמה הישג לאחר ש"היוזמה הפלסטינית האירופית נגד האפרטהייד"² החליטה לאחר דיונים לכנס **פורום אירופי בנושא ב-25 באוקטובר 2023 בבלגיה** (דניא אלוטן, 12 ביולי 2023). לאחר הביקור באירופה, במהלך יולי 2023 ביקרו בכירי המחלקה באש"ף בדרום אפריקה במטרה לתאם את כינוס הוועידה הבינלאומית הצפוי כאמור להיערך בסוף שנת 2023.

² גוף שהוקם בבריסל ביוני 2022 ביוזמת "המשרד הלאומי להגנה על האדמה ולהתנגדות להתנחלויות" (אחת המחלקות של הוועד הפועל של אש"ף, שהוקמה בשנת 1996 ביוזמת תיסיר ח'אלד, חבר הוועד הפועל של אש"ף ולשעבר חבר הלשכה המדינית של החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין). מטה המשרד ממוקם בשכם, והוא פועל בשיתוף פעולה עם תנועת ה-BDS, ארגוני זכויות אדם, ארגוני חברה אזרחיים וארגונים פרו-פלסטיניים מגרמניה, צרפת, בלגיה, שוויץ, אוסטריה, הולנד, ובריטניה.

סבב הביקורים באירופה

◀ **גרמניה:** במהלך ביקורם בגרמניה נועדו חברי המשלחת עם Ulrich Ernst, ראש מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ. בפגישה עימו הם העבירו לו מסמך הדן בהתנחלויות וסיפוח האדמות הפלסטיניות, ורשימת שמות שרי הממשלה וחברי הכנסת המתגוררים בהתנחלויות. הם גם מסרו לו את "הקול הקורא" שפרסמה הוועידה הלאומית הראשונה נגד ההפרדה הגזעית והקולוניאליזם ההתנחלותי, אשר התקיימה ב-11 בדצמבר 2022 באלבירה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 10 ביוני 2023). חברי המשלחת גם נועדו עם האחראית על הקשרים הבינלאומיים במפלגת השמאל הגרמנית (Die Linke), ועם Heinz Bierbaum, יו"ר קרן רוזה לוקסמבורג, של מפלגת די לינקה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 9 ו-10 ביוני 2023):

מימין: רמזי רבאח (ראשון מימין) נפגש עם ראש מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ הגרמני (שני מימין).
משמאל: פגישה עם האחראית על הקשרים הבינלאומיים במפלגת Die Linke (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 9, 10 ביוני 2023)

◀ **צרפת:** חברי המשלחת ביקרו בשטרסבורג שם נועדו, במטה האיחוד האירופי, עם Özlem Demirel, ראשת גוש השמאל בפרלמנט האירופי, ועוזרתה Alexandra Mehdi. רבאח קרא לגוש השמאל לקחת חלק בפורום האירופי. Demirel בירכה על צעדי המחלקה, והביעה את נכונותה להשתתף בפעילות ואף להזמין אליה את מפלגות גוש השמאל (אתר אש"ף, 18 ביוני 2023)

פגישת רמזי רבאח עם בכירות גוש השמאל בפרלמנט האירופי
(דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 16 ביוני 2023)

◀ **בלגיה:** חברי המשלחת נועדו עם ראש מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ ועם האחראי על תיק פלסטין במשרד (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 17 ביוני 2023). במהלך ביקורם הם גם נועדו גם עם נציגי רומניה, ליטא, מלטה, צ'כיה, אירלנד ודנמרק בבלגיה, וקראו להם לתמוך במהלכי המחלקה בפרט ובמהלכים הפלסטיניים במישור הבינלאומי בכלל (אתר אש"ף, 18 ביוני 2023). כמו כן, הם נועדו עם נציגי מפלגת שין פיין האירית בפרלמנט האירופי, שהביעו את נכונות מפלגתם לסייע להצלחת יוזמת המחלקה בפעילותה נגד האפרטהייד, ובכלל זאת להשתתף באופן פעיל ואפקטיבי בפורום האירופי (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 18 ביוני 2023).

**פגישת חברי המשלחת עם נציגי מפלגת שין פיין
(דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 18 ביוני 2023)**

◀ **מאהר עאמר, מנכ"ל המחלקה,** נועד עם מחמד אלשאמי, יו"ר המרכז הלאומי לחרויות ופיתוח דמוקרטי בבריסל.³ אלשאמי בירך על הרעיון לקיים ועידה משפטית בינלאומית נגד האפרטהייד הישראלי וליצור חזית נגד ההפרדה הגזעית הישראלית, והדגיש את נכונות המרכז להעמיד את האמצעים שברשותו ולהיות חלק מהפעילות הבינלאומית והוועדה המכינה. עאמר גם נועד עם Michel Legrand מארגון (European) ECCP (Coordination of Associations and Committees for Palestine). במהלך הפגישה הם דנו בחשיבות שיתוף הפעולה לקיום ועידה משפטית בינלאומית וההשתתפות בוועידה הקרובה בדרום אפריקה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 15 ביוני 2023).

◀ בנוסף, נפגשו רמזי רבאח ומאהר עאמר בבריסל עם Fiona Ben Chekroun, מתאמת תנועת ה-BDS באירופה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 13 ביוני 2023).

³ International Pour la Defense des Droits et des (AIDL)

**פגישה עם מתאמת תנועת ה-BDS באירופה
(דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף 13 ביוני 2023)**

◀ **הולנד:** חברי המשלחת חתמו את סבב הביקורים באירופה, בפגישה עם צוות המרכז האירופי לסיוע משפטי (European Legal Support Center – ELSC), שבירך על פעילות המחלקה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 24 ביוני 2023).

**פגישה עם עם גורמי משפט בהולנד
(דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 25 ביוני 2023)**

ביקור בדרום אפריקה

◀ כחודש לאחר סבב הביקורים באירופה, יצאה משלחת מטעם המחלקה, בראשות רמזי רבאח לביקור הכנה בדרום אפריקה. בין חברי המשלחת היו חברי ועדת התיאום הפלסטינית נגד האפרטהייד, נציג ה-BDS, צאלח חג'אזי,⁴ ותחסין עליאן, נציג מועצת ארגוני זכויות האדם הפלסטיניים ממוסד אלחק בראמאללה. המשלחת קיימה פגישות עם חברי ועדת התיאום של דרום אפריקה, בראשות הכומר Frank Chikane, הנשיא לשעבר של מועצת הכנסיות העולמית והמנהיג הבולט בקונגרס הלאומי האפריקני (ANC). בפגישה השתתפו גם נציגי ארגוני חברה אזרחית, Roshan Dadoo ראש תנועת החרם (BDS) בדרום אפריקה, אנשי אקדמיה ופעילי זכויות אדם הפעילים בוועדות ההזדהות עם הפלסטינים.

⁴ צאלח חג'אזי משמש כפעיל בכיר וכמתאם הקמפיינים של ה-BDS בדרום אפריקה.

◀ חברי המשלחת גם נועדו עם Zane Dangor, מנכ"ל משרד החוץ, ועם אשרף סלימאן. ראש מחלקת המזרח התיכון וצפון אפריקה. השניים הביעו את נכונותו המלאה של משרד החוץ לתמוך ולסייע בעריכת הוועידה (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 25 ביולי 2023).

פגישה עם בכירים במשרד החוץ (מימין לשמאל): אשרף סלימאן (ככל הנראה), רמזי רבאח, Zane Dangor, תחסין עליאן, ראש תנועת החרם (BDS) בדרום אפריקה -Roshan Dadoo, וצאלח חג'אזי (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 25 ביולי 2023)

המשלחת מעניקה מגני הוקרה לראש תנועת החרם (BDS) בדרום אפריקה, Roshan Dadoo (מימין), ולכומר Frank Chikane (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 25 ביולי 2023)

◀ הפגישות עסקו בעיקר בהכנות לוועידה ובהכנת המסמכים שיוצגו במהלכה. במסגרת זאת הוחלט על הקמת ועדות משותפות למעקב אחר הכנת המסמכים ופרטי ההכנות לוועידה, בשיתוף ובתיאום כל הגורמים המעורבים (דף הפייסבוק של המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"ף, 24 ביולי 2023).

המחלקה באש"פ למאבק באפרטהייד

◀ המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית (האפרטהייד) באש"פ (Department of anti-discrimination and Apartheid), הוקמה ככל הנראה ביולי 2022. **בראשה עומד רמזי רבאח, בכיר החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין.** לדברי רמזי רבאח הוקמה הוועדה כחלק ממשימות הוועד הפועל של אש"ף; והיא אחראית על פרסום "פשעי ישראל" בזירה המקומית והבינלאומית ובמיוחד "משטר האפרטהייד" שישראל ממשיכה לבסס נגד הפלסטינים בשטחי יהודה ושומרון וב"פלסטין ההיסטורית" (דהיינו ערביי ישראל) (דניא אלוטן, 5 ביולי 2022).

לוגו המחלקה למאבק בהפרדה הגזענית באש"פ (דף הפייסבוק של המחלקה, 27 בנובמבר 2022)

◀ מאז הקמתה, פועלים אנשי המחלקה ליצור קשר ולתאם עם כל הגופים המקומיים והבינלאומיים הרלוונטיים העוסקים בנושא ובכלל זה ארגונים עממיים ואזרחיים שונים, תנועות סולידריות, ארגוני זכויות אדם וועדות חרם. זאת, במגמה לבנות קואליציה בינלאומית רחבה שתפעיל לחץ שיגרום לארגונים הבינלאומיים ולקהילה הבינלאומית להעניש את ישראל על "פשעיה" ולפתח תכנית פעולה משולבת במישור המשפטי וההסברתי. עדות ראשונה לפעילות המחלקה היא מ-4 ביולי 2022 עת נועד רמזי רבאח במטה אש"ף בראמאללה עם משלחת ממזכירות הוועדה הלאומית לחרם על ישראל (BDS) כדי לדון בהידוק שיתוף הפעולה והתיאום ביניהם (דניא אלוטן, 5 ביולי 2022).

◀ **יו"ר המחלקה הוא רמזי רבאח פריד** (שמו המקורי פריד בטרס מארון סרוע) (אלחדת', 22 במרץ 2021; אתר ועדת הבחירות המרכזית הפלסטינית, 2006), נוצרי, בן 71 או 72 (רבאח הוא חבר הוועד המרכזי של החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין. בפברואר 2022 נבחר ע"י המועצה המרכזית של אש"ף כחבר הוועד הפועל במקומו של תיסיר ח'אלד שהתפטר (ופא, 7 בפברואר 2022).

◀ בראיון עמו צויין כי שורשי משפחתו הם מבְרָעֵם שבגליל העליון⁵ רבאח סיפר כי החל בפעילותו בלבנון בשנת 1966, ובשנת 1969 הצטרף לשורות החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין והיה ממייסדי הארגון בלבנון. בשנות

⁵ ברעם היה כפר מרוני בגליל העליון. תושביו פונו ממנו במלחמת העצמאות ולא הורשו לחזור אליו.

השבועים הוא מילא תפקיד בהנהגת הארגון בדרום לבנון. לאחר יציאת כוחות אש"פ מלבנון, הוא נשאר בלבנון יחד עם כל מנהיגי החזית הדמוקרטית. לאחר מכן עבר לסוריה ובשנים 1992-1996 היה אחראי על סניף סוריה של הארגון. עד 1998 שימש כאחראי ועל סניפי החזית בחו"ל. בסוף 1998 הגיע רבאח לרצועת עזה ומילא תפקידי הנהגה רבים ברצועת עזה עד 2010, בין השאר היה אחראי על המשרד הארגוני. לאחר מכן הוא עבר לשטחי יהודה ושומרון, שם מילא תפקיד במסגרת הארגונים העממיים (אתר NPA, 14 באפריל 2022).

רמזי רבאח מתראיין במהלך הוועידה הראשונה למאבק באפרטהייד באלביריה (ערוץ וטן, 11 בדצמבר 2022)

פעילים נוספים: ◀

◆ **ד"ר מאהר עאמר:** מנכ"ל המחלקה (פטרה, 24 בנובמבר 2022; אתר אש"פ, 9 בדצמבר 2022). עאמר הוא פעיל החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין (דניא אלוטן, 10 במרץ 2021). מדף הפייסבוק שלו עולה, כי הוא למד באוניברסיטת אלנג'אח בשכם.

ד"ר מאהר עאמר (מימין) במפגש בבריסל שבעקבותיו הוקמה "היוזמה האירופית-פלסטינית נגד האפרטהייד וההתנחלויות" (דף הפייסבוק של מאהר עאמר, 10 ביוני 2022)

◆ **שאדי זהד:** ראש המחלקת יחסי ציבור (פטרה, 24 בנובמבר 2022). מדף הפייסבוק שלו עלה, כי הוא למד באוניברסיטת אלנג'אח בשכם.

שאדי זהד (דף הפייסבוק של שאדי זהד, 28 במאי 2022)